

PS: Ten opzichte van de oorspronkelijke tekst is de oude naam van onze vereniging OvRAN en de oude bijbehorende beroepstitels niet meer gebruikt. In de plaats daarvan is de nieuwe naam OvRAN gebruikt en de nieuwe beroepstitels . Dit voorzichtigheidshalve in verband met het vonnis van de voorzieningenrechter.

HET KOFFERTJE VAN DE ADVISEUR-ACCOUNTANT

Inleiding

Naar aanleiding van het langdurige debat in drie ronden over de wijzigingen Wet Toezicht Accountants (WTA) hebben de gezamenlijke Tweede Kamerleden in april 2008 een toezegging afgedwongen dat de minister dit najaar zijn standpunt zal geven over de herziening van de accountancy-regelgeving. De Eerste Kamer wees al eerder op de noodzaak daarvan bij de behandeling WTRA.

In dit Koffertje van de adviseur-accountant staan we allereerst even stil bij de [geschiedenis van de accountancy-regelgeving](#) met name de parlementaire debatten gevoerd in 2002/2003 naar aanleiding van de accountancy schandalen (Enron, Parmalat, Ahold en de Nederlandse bouwfraude).

Vervolgens worden de [recente ontwikkelingen in accountancy-land](#) geanalyseerd.

Achtereenvolgens wordt behandeld:

[Zin en betekenis van publiekrechtelijk regelen van privaatrechtelijke taken.](#)

[Gevaren van een publiekrechtelijke monopoliepositie.](#)

[Extra toezicht op publiekrechtelijk regelen van private taken?](#)

[Verbod op verenigingsdwang bij beroepsuitoefening.](#)

[Oprichting alternatieve accountantsvereniging OvRAN.](#)

Tot slot worden hieruit [conclusies](#) getrokken en aanbevelingen gedaan.

Deze aanbevelingen maken de accountancy-regelgeving EVRM-proof.

Geschiedenis van de accountancy-regelgeving

Het schijnt het lot van accountancy te zijn om geplaagd te worden door grote turbulenties. In het begin van de vorige eeuw was dat de crisis rond de toenmalige beroepsorganisatie Niva(Nederlands Instituut van Accountants) en de oppositie verzameld rond de NAV (Nederlandse Accountants Vereniging). Toen die crisis werd bijgelegd in 1919 volgde even later de discussie tussen de VAGA (Vereniging van Academisch Gevormde Accountants) en de Niva die duurde tot de totstandkoming van de huidige wettelijke regeling uit 1962 toen Nivra tot stand kwam. Daarna volgden diverse schermutselingen tussen de Nivra voor de registeraccountants (RA's) en de NOvAA voor accountants-administratieconsulenten (AA's). Deze schermutselingen werden meer of minder beëindigd in het convenant dat in 1998 tussen Nivra en NOvAA werd gesloten om gezamenlijk sterk te staan in de loopgravenoorlog met de politiek.

Aanleiding voor deze loopgravenoorlog was de operatie Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit (MDW) die in 1994 in gang werd gezet. De werkgroep MDW oordeelde immers onder andere dat er een strikte scheiding diende te komen tussen controleren en adviseren door openbare accountants. Verder zou de wettelijke regeling

van het beroep beperkt dienen te worden tot de verplichte controle. De aanbevelingen van de MDW-werkgroep zijn door de landelijke beroepsorganisaties niet in dank afgenomen. Hun gezamenlijke oppositie maakte een eind aan deze loopgravenoorlog in 2001/2003. Uit de debatten n.a.v. de Evaluatie Accountantswetgeving (kamerstukken de nummers 28090 1 tot en met 8) blijkt het volgende.

De toenmalige minister van Economische Zaken (Jorritsma later opgevolgd door Hoogervorst) stuurde op 13 november 2001, mede namens zijn collega's van Justitie (Donner) en Financiën (Zalm) een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (28 090 1) met in hoofdzaak twee elementen:

1. een voorstel een ZBO op te richten voor het toezicht op de certificerende functie.
2. een voorstel voor een herkenbare functieaanduiding voor de certificerende werkzaamheden. Een ieder die voldoet aan de wettelijke vereisten zal kunnen optreden als certificerend accountant, dus ook diegene die niet de titel van RA of AA heeft. De titels RA en AA zouden voortaan privaatrechtelijk te worden beschermd door Nivra en NOvAA en komen daardoor los te staan van de certificeringsbevoegdheid. De functieaanduiding komt niet in de plaats van de lidmaatschapstitels RA en AA, maar vervult een andere «publieke» functie.

Uit het verloop van het latere debat over de Wet Toezicht Accountants (WTA) is duidelijk geworden dat de beroepsorganisaties Nivra en NOvAA, de slag om het wettelijk toezicht hebben verloren. Gezien de Europese regelgeving en de accountancy-schandalen was het behouden van het toezicht op de wettelijke taak bij Nivra en NOvAA ook geen haalbare juridische en politieke kaart meer.

Op het punt van de slag om de titelbescherming heeft het kabinet echter bakzeil moeten halen.

Dat het debat over de WTA intensief is gevoerd blijkt al uit de nummering van de betreffende kamerstukken, de nummers 29658 1 (22 juni 2004) tot 76 (20 juli 2006).

Daarbij zijn veel variaties in discussie gekomen. In herinnering zij gebracht voorstellen om de certificerende taak geheel publiekrechtelijk maken, een voorstel de beloning daarvoor publiekrechtelijk te regelen en tot slot een voorstel dat accountantskantoren radicaal afstand zouden moeten doen van alle niet controle-activiteiten om het geschonden vertrouwen terug te winnen. Al deze "radicale" voorstellen zijn gesneuveld. Zonder bij alle details te blijven stilstaan, valt toch op dat de minister het huidige artikel 28 WTA heeft weten te handhaven. Dat artikel 28 (toen 25) bevat de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur het voorgaande artikel (nu 27, toen 24) buiten toepassing te verklaren. Daardoor geldt de eis van lidmaatschap van het Nivra of de NOvAA niet meer. Volgens de memorie van toelichting geeft het in principe kunnen loslaten van de exclusieve bevoegdheid de beroepsorganisaties een additionele prikkel om kwaliteit te leveren.

Recente ontwikkelingen in accountancy-land

1. Zin en betekenis van publiekrechtelijk regelen van privaatrechtelijke taken.

Terugblikkend op al dit rumoer rond accountancy-regelgeving valt op dat de discussie zich primair focust op de certificerende bevoegdheid. Daarbij zijn enkele getallen van belang. Nivra heeft naar eigen zeggen rond 14.000 ingeschreven leden waarvan een kleine helft

kwalificeert als “accountant in business”. Bij de circa 6.000 leden van NOvAA is die onderverdeling niet bekend. Nivra en NOvAA kwalificeren zowel de interne als de overheidsaccountant als “openbaar accountant”. Dat om historische redenen en in afwijking van de Ifac-regelgeving. Het gevolg is dat slechts 36,6 % van de ingeschreven Nivra-leden (stand ultimo 2007) acteren als accountant zoals het publiek dat verstaat namelijk de gebruikelijke werkzaamheden van een accountantskantoor zoals het opstellen van en adviseren over financiële cijfers naast fiscale adviezen. Van die 36,6% houdt slechts een zeer klein deel zich bezig met de wettelijke controle. I.v.m. de AFM-regelgeving is een situatie ontstaan dat de meeste grotere kantoren hun controle-activiteiten hebben ondergebracht in een afzonderlijke “audit”-organisatie. Het is momenteel nog onbekend hoeveel Nivra- of NOvAA leden zich daadwerkelijk hebben laten inschrijven in de registers bij de AFM. Wel is bekend dat het gaat om circa 530 kantoren. De verwachting is dat AFM binnenkort bekend maakt dat aan een niet onbelangrijk deel geen vergunning wordt verleend. Een eerste feitelijke constatering kan dus zijn dat slechts een klein deel van de ingeschreven accountants zich bezig houdt met wettelijke taken. De overgrote meerderheid houdt zich bezig met zuiver privaatrechtelijke taken. De vraag komt dan op naar de zin en betekenis van regelgeving voor die overgrote meerderheid van 20.000 leden. Uit de geschiedenis van de MDW voorstellen blijkt dat op zijn minst getwijfeld kan worden over zin en betekenis van publiekrechtelijke regelgeving van zuiver privaatrechtelijke taken.

2. Gevaren van een publiekrechtelijke monopoliepositie.

In de 60-tiger jaren was de publiekrechtelijke organisatie van het accountantsberoep goede regelgeving vanuit het perspectief marktwerking. Het toen nog bescheiden aantal accountantskantoren met slechts enkele medewerkers per kantoor is nu echter uitgegroeid tot bovenstaande situatie. Nivra en NOvAA worden nu voornamelijk aangestuurd door enkele internationale accountants-conglomeraten. De kerntaak wettelijke controle heeft bij die conglomeraten slechts ondergeschikte betekenis. Niet zonder reden ziet de AFM inmiddels toe op alle wettelijke taken via de WTA.

In de ledenvergaderingen van Nivra en NOvAA zijn in 2006 via een stemming over de beroepscode voor accountants, de VGC, diverse grieven aan de orde gesteld over deze resterende bevoegdheid tot regelgeving van Nivra en NOvAA.

- Alternatieve gedragscodes mochten bijvoorbeeld niet in stemming worden gebracht wegens het zogenaamd ontbreken van het recht van initiatief etc.
- De vraag kwam op of deze bevoegdheid tot regelgeving ook benut mag worden om “onnodige” regelgeving op te leggen aan privaatrechtelijke activiteiten van "samenstellers", interim-managers, adviseurs, actieve "post-actieven" en RA's c.q. AA's bij adviserende bedrijven etc. Deze worden in de VGC ineens tot openbaar accountant gebombardeerd via heel onduidelijke termen zoals 'assurance' of 'aan assurance verwante' activiteiten. Via diezelfde VGC kunnen accountants-conglomeraten zich zelf echter gemakkelijk vrijstellen van alle accountancy/regelgeving maar kleinere organisaties c.q. individuen kunnen dat feitelijk niet. Dat is toch concurrentievervalsing in het voordeel van grotere kantoren? Het wijst in ieder geval op mogelijk gebrekkig functioneren van de markt.
- Veel kleinere accountantskantoren beklagen zich over de wijze van toetsen. Die is zodanig ingericht op het toetsen van de ambtelijke kwaliteit van vastleggingen in een grotere organisatie dat kleinere kantoren daar economisch nooit zinvol aan kunnen voldoen. Is dergelijke regelgeving ten nadele van kleinere kantoren ook geen concurrentievervalsing?

In de stemmingen heeft de oppositie het krap verloren. In twee korte gedingen is door de oppositie onder meer naar voren gebracht dat deze stemmingen niet democratisch zijn verlopen. Het Hof Amsterdam heeft d.d. 6 februari inderdaad vastgesteld dat de ledenvergadering Nivra wel degelijk het recht van initiatief heeft. Daarbij werd ook vastgesteld dat Nivra procedureel tekort is geschoten althans niet adequaat heeft geopereerd rond democratische rechten van de leden. Het HOF trok daaruit echter niet de gevolgtrekking dat de stemmingen over de VGC ongeldig waren. Over onder meer die gevolgtrekking inkort geding loopt nu een cassatieprocedure. Het kan immers toch niet zo zijn dat onzorgvuldig en ondemocratisch handelen van publiekrechtelijke organisaties in Nederland geen rechtsgevolgen heeft voor de genomen besluiten. Los van de vraag wie gelijk krijgt, is het gevolg van de huidige accountancy-regelgeving kennelijk dat grote twijfels kunnen rijzen over de de aansturing van belangrijke publiekrechtelijke organisaties. Bovenstaande zaait twijfels over een goede marktwerking. Moet de politiek daarvoor verantwoordelijkheid blijven nemen?

Hoe moeilijk die verantwoordelijkheid is te dragen zonder volledig inzicht, blijkt uit een aantal kamervragen d.d. 11-2-08 van Van Vroonhoven-Kok(CDA), Heerts(PvdA) en Teeven(VVD) over het democratisch gehalte van een motie die in de laatste ledenvergadering Nivra van 12 december 2007 is aangenomen en die het Nivra-Bestuur van harte heeft omarmt. Die motie wil meer macht geven aan een nieuwe zelfbenoemde meritocratie die zich kwalitatief verheven voelt boven andere leden. Een van die vragen luidde: *“deelt u de zorg over het ontstaan van een schisma tussen accountants bij de grote kantoren en de accountants bij de kleine kantoren?”* Het antwoord d.d. 7 maart 2008 luidde: *“Ik zie in deze motie en het artikel in de «Accountant» geen aanwijzingen die mij tot het oordeel zouden brengen dat er sprake is van een schisma bij de leden van het NIVRA. Wel is duidelijk dat er binnen het NIVRA leden zijn die actief meedenken over de koers van de beroepsorganisatie.”* Op dat moment was het beginselbesluit om te komen tot een alternatieve accountantsvereniging “OvRAN” al genomen. De uitspraak van het Hof Amsterdam d.d. 6 februari was bekend. Een bijpassende merknaam was al gedeponereerd bij het Europese Merkenbureau (BBIE) op 25-01-2008. Na het mislukken van de laatste besprekingen met Nivra is die vereniging ook actief geworden per eind augustus 2008 en verheugt zich in een toenemend aantal leden.

Onder de gevaren van een publiekrechtelijke monopoliepositie vallen ook de voordelen die sommige deelnemers aan die monopoliepositie ten deel kan vallen. Onder die voordelen vallen ook de salarissen van de top van de accountants-conglomeraten die de Balkenende norm voor de semi-publiekrechtelijke sector ver overtreffen. Dat is ongetwijfeld een van de achterliggende oorzaken van de verwijten van het Hof Amsterdam over het democratisch optreden van Nivra. De angst een aangename monopoliepositie te verliezen is ook een van de redenen dat Nivra en NOvAA gezamenlijk via korte gedingen over “misbruik” van de naam OvRAN en de bijbehorende titels RMC en RCA, de vrijheid van vereniging van leden van OvRAN momenteel probeert aan te tasten.

3. Extra toezicht op publiekrechtelijk regelen van private taken?

Feit is dat de ministeries van Justitie en Financiën momenteel niet zijn geëquipeerd om extra toezicht taken doeltreffend uit te voeren. De mankracht en het contact met het veld ontbreekt.

Illustratief in dit verband is de motivatie van het Ministerie van Financiën bij het afwijzen van verzoeken eind 2006 tot afkeuring van de VGC bij Nivra en NOvAA. Die motivatie was

in beide gevallen heel simpel. Er was een notaris in de zaal dus is de stemming democratisch verlopen. Toch dacht het HOF Amsterdam daar heel anders over. Ondanks de ministeriële motivatie was er bij de NOvAA zelfs geen notaris in de zaal.

Illustratief in dit verband is ook de motivatie van het Ministerie van Justitie in de Eerste Kamer bij de behandeling van het wetsvoorstel WTRA (Tuchtrecht accountants). Naar aanleiding van vragen van Eerste Kamerleden over de betekenis van recente rechtspraak van het Europese Hof van de Rechten van de Mens (EVRM) over het verbod op verenigingsdwang bij beroepsuitoefening, concludeerden de betreffende ambtenaren van Justitie dat uitspraken in een bepaald arrest van de Nederlandse Raad van State bij een verpleegarts die werd gedwongen lid van een Hagro (huisartsenvereniging) te worden, niet van toepassing was op de situatie bij Nivra en NOvAA. Immers, zo luidt de motivatie in de Memorie van Antwoord: *“De betreffende zaak handelde over een privaatrechtelijke vereniging waarvoor geen wettelijke aansluitplicht geldt. Het NIVRA en de NOvAA zijn publiekrechtelijke beroepsorganisaties met verordende bevoegdheid in het algemeen belang van een goede beroepsuitoefening. Van een beperking van het grondrecht van vereniging is geen sprake.”* Hoe daarmee de haastige lezer op het verkeerde been wordt gezet, zal in het navolgende blijken.

4. Het verbod op verenigingsdwang bij beroepsuitoefening.

De stelling van de ambtenaren van justitie dat deze zaak van een verpleegarts handelt over een privaatrechtelijke vereniging waarvoor geen wettelijke aansluitplicht bestaat, is op zich juist voor wat betreft de medische specialisten. De wet BIG bepaalt immers in art. 14 lid 5: *“Inschrijving in een erkend specialistenregister is niet afhankelijk van het lidmaatschap van de organisatie.”* Met organisatie wordt hier bedoeld de betreffende specialistenvereniging (art. 14, lid 1). De regelgeving bij Nivra/NOvAA stamt echter uit de jaren 60 en daar ontbreekt een dergelijke bepaling. Als gevolg daarvan is het register bij Nivra/NOvAA onverbreekbaar verbonden met het lidmaatschap. De VGC zou het lidmaatschap kunnen hebben loskoppelen van het register maar Nivra/NOvAA zagen het belang daar niet van.

Het betreffende arrest van de Raad van State (LJN: BC1524, Raad van State, 200703524/1) d.d. 09-01-2008 handelt over het feit dat de betreffende registercommissie aan de inschrijving in het register van een huisarts de voorwaarde verbond van het lidmaatschap van een huisartsenvereniging (hagro). Uit het arrest blijkt zonneklaar dat ingevolge de Wet BIG (Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (hierna: KNMG) de bevoegdheid c.q. verplichting heeft gekregen registratiecommissies in het leven te roepen. Aldus heeft de KNMG een Regeling inzake de opleiding en registratie van specialisten tot stand gebracht. Volgens artikel 25, eerste lid, aanhef en onder a en b, van deze Regeling, voor zover hier van belang, heeft een registratiecommissie tot taak het instellen en opheffen van registers van specialisten, welke registers tot doel hebben het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van de beroepsuitoefening van specialisten, en het inschrijven van personen in een register. Zonder inschrijving in een dergelijk register kan en mag een medisch specialist zijn beroep niet uitoefenen. Bij de huidige accountancy-regelgeving mag een accountancy-specialist zich geen accountant noemen en zich ook niet aanmelden bij de AFM zonder lidmaatschap van Nivra/NOvAA.

Bij verdere studie blijkt echter nog veel meer. De Nederlandse Grondwet stelt in art. 8 dat het recht van vereniging kan worden beperkt in het belang van de openbare orde. Art. 20 lid 2 van de Universele Verklaring Over de Rechten van de Mens in 1948 aangenomen door de Algemene Vergadering der Verenigde Naties was al veel duidelijker: “Niemand

mag worden gedwongen tot een vereniging te behoren." Art. 11 van het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM), heeft het begrip "openbare orde" opgerekt t.o.v. Art. 8 Grondwet. Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft echter art. 11 (EVRM) het thema gedetailleerd uitgewerkt en bevestigd in een serie van arresten over regelgeving waarbij beroepsuitoefening werd gekoppeld aan verenigingsdwang. Deze jurisprudentie is recentelijk bevestigd door de Nederlandse Raad van State.

- Allereerst gedetailleerd wat betreft de toegelaten uitzonderingen op het beginsel van vrijheid van vereniging. Het betreffende arrest van de Raad van State concludeert onder rechtsoverweging 2.9.7 daarover als volgt: *Volgens de uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 10 juli 1998, nr. 57/1997/841/1047, Sidiropoulos en anderen tegen Griekenland, kunnen enkel overtuigende en dwingende redenen een beperking van de vrijheid van vereniging rechtvaardigen. Deze beperking dient evenredig te zijn aan het ermee beoogde doel en de redenen ervoor dienen relevant en voldoende te zijn.* Het onderstreepte woordje en in de tweede alinea van rechtsoverweging 2.9.1 in het Raad van State vonnis, kan haast niet anders betekenen dan een bijna absoluut verbod op verenigingsdwang. De uitzonderingen genoemd in art. 11 lid 2 EVRM: "*ationale veiligheid, de openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, voor de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen*" kunnen immers bij accountancy-werkzaamheden toch nauwelijks in het geding zijn? Verder moet aangetekend worden dat in de uitzonderingsclausules weliswaar duidelijk "*bescherming van de gezondheid*" was opgenomen maar dat de Raad van State kennelijk van oordeel was dat bij deze huisarts desalniettemin de stringente voorwaarde "*enkel overtuigende en dwingende redenen een beperking van de vrijheid van vereniging rechtvaardigen*" ontbrak.
- Vervolgens gedetailleerd inzake de vraag of wetgeving van hogere orde ook wordt getroffen door de EHRM-uitspraken. Ook daarin is EHRM echter heel duidelijk via meerdere uitspraken inzake het verbod op verenigingsdwang. In het geval van Sigurdur A. Sigurjonsson v. Iceland (Application no. 16130/90 uit 1993) betrof het wetgeving op het hoogste niveau waarbij een ministerie via separate regelgeving kon bepalen dat een taxi-chauffeur zich moest aansluiten bij een lokale vakbond. In het geval van zowel Sørensen v. Denmark als Rasmussen v. Denmark (Applications nos. 52562/99 en 52620/99 uit 2006) betrof het eveneens wetgeving op het hoogste niveau waarbij werkgevers hun werknemers konden verplichten zich aan te sluiten bij een vakbond. Als wetgeving op het hoogste niveau dan wel departementaal niveau al getroffen wordt door dit verbod op verenigingsdwang, is de onvermijdelijke conclusie dat een dergelijk verbod zeker geldt voor regelgeving op lagere niveaus zoals ZBO's, PBO's etc.
- Tenslotte heeft het EHRM zich ook gedetailleerd en duidelijk uitgesproken inzake de vraag of PBO's resp. Nivra/NOvAA wel een vereniging zijn in de zin van EVRM? Hieronder volgen de betreffende rechtsoverwegingen van de Raad van State uit bovengenoemd arrest: "*Uit de uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 29 april 1999, nr. 25088/94, Chassagnou en anderen tegen Frankrijk (NJ 1999, 649), volgt dat het begrip "vereniging" in artikel 11 EVRM een autonome betekenis toekomt, waarbij de aanduiding in het nationale recht van beperkte waarde is en slechts een vertrekpunt voor de beoordeling vormt.*" Vervolgens concludeert de Raad van State "*Hieruit volgt dat een huisartsengroep voor langere tijd en voor gemeenschappelijke doeleinden wordt opgericht en een zekere institutionele structuur heeft. Gezien het voorgaande is de Afdeling van oordeel dat de hagro, zoals omschreven in het Besluit CHVG no. 2-2002, kan worden aangemerkt als een vereniging als bedoeld in artikel 11, eerste lid, van het EVRM.*" Het lijkt geen twijfel dat PBO's resp. Nivra/NOvAA voor langere tijd en voor gemeenschappelijke doeleinden zijn opgericht en een zekere institutionele structuur hebben. Dus zijn het verenigingen zoals bedoeld in art. 11 EVRM.

Uit bovenstaande vloeit voort dat deze jurisprudentie inzake het verbod op verenigingsdwang bij beroepsuitoefening, noodzaakt de hele accountancy-regelgeving te herzien. Als art. 11 EVRM verenigingsdwang bij beroepsuitoefening al verbiedt, is het zeker verboden op basis van de veel beperktere uitzondering "openbare orde" uit art. 8 Grondwet. De wetstechnische weg naar vrijheid van vereniging is dezelfde weg die al is begaan bij de veel modernere wet BIG, geen verplicht lidmaatschap.

5. Oprichting alternatieve accountantsvereniging OvRAN.

De oprichting van OvRAN bedoelde alles mogelijk te maken wat Nivra en NOvAA de afgelopen jaren hebben weten te verhinderen. Kort samengevat komt dat neer op het volgende:

- Een korte (7 pagina's) en duidelijke beroepscode geënt op Ifac's Code of Ethics. Sommige bepalingen daarin zijn strenger dan bij Ifac of de VGC.
- Flexibele en efficiënte eisen qua permanente educatie en toetsing (voor alle leden).
- Signaalgerichte collegiale en coachende toetsing van de kwaliteit van kennis en/of product. Er is uiteraard tuchtrecht voorzien met slechts één instantie.
- Tal van voorzieningen waarborgen een democratische structuur, bemoeilijken overheersing van bepaalde belangengroeperingen en bevorderen pluriformiteit. Er zijn daarvoor onder meer zelfstandige Kamers voorzien die additionele regelgeving kunnen vaststellen voor haar eigen leden om haar eigen keurmerk zoals bijv. RMA of IAA te beschermen.
- Opleiding tot adviseur in plaats van tot controleur.
- De basiscontributie bedraagt 100 Euro per jaar voor leden die hun titel primair als opleidingstitel zien.

In verband met het verbod op verenigingsdwang en beroepsuitoefening is in de regelgeving OvRAN (art. 2 lid 6 Ordereglement) uitdrukkelijk een optie opgenomen om wel ingeschreven te kunnen worden in het register maar geen lid te zijn van OvRAN. Daarmee wordt bereikt dat die personen wel onderhevig zijn aan de eisen qua tuchtrecht, toetsing en Permanente Educatie en dus verantwoord hun beroep binnen OvRAN kunnen uitoefenen. Deze optie is opgenomen vanwege het verbod op verenigingsdwang en omdat OvRAN wil dat haar leden toegelaten worden tot de wettelijke controle via art. 28 WTA. Zonder verdere aanpassing van accountancy-regelgeving kan daarmee al op korte termijn via een AMVB bereikt worden dat de Nederlandse accountancy-wetgeving EVRM-proof wordt. Het zou uiteraard niet misstaan als Nivra en NOvAA een soortgelijke regel zouden instellen via de VGC.

Conclusies en aanbevelingen

Uit bovenstaande recente ontwikkelingen blijken twee probleemgebieden:

1. Gerechtvaardigde twijfel kan bestaan of en in hoeverre het publiekrechtelijk regelen van privaatrechtelijke taken zinvol is. Aan een publiekrechtelijke monopoliepositie zonder strikt, intensief en direct toezicht zoals bij de AFM inzake de wettelijk taken, kleven immers grote gevaren. Extra toezicht op dit publiekrechtelijk regelen van private taken is in ieder geval kostbaar en mogelijk nauwelijks zinvol. Zover gaan als de MDW en verschillende kabinetten bedoelden met een strikte scheiding

- tussen controleren en adviseren en de wettelijke regeling beperken tot de verplichte controle, is wel een logisch uiterste maar roept het gevaar op van "charlatans".
2. Het verbod op verenigingsdwang bij beroepsuitoefening noopt tot herziening van de accountancy-regelgeving.

Als optimale oplossing voor beide problemen adviseert OvRAN om een van het lidmaatschap onafhankelijk accountantsregister in het leven te roepen voor al degenen die kwalificeren als accountant en zich willen onderwerpen aan beroepsregels en permanente educatie. Dat accountantsregister kan beheerd worden door de overheid zelf, door een onafhankelijke stichting dan wel door de bestaande organisaties Nivra, NOvAA of OvRAN afzonderlijk voor hun eigen leden.

De bedoelingen van art. 28 WTA om Nivra en NOvAA een additionele prikkel te geven om kwaliteit te leveren, kan worden gehonoreerd door toelating van leden van OvRAN tot de wettelijke controle. Indien wordt besloten het accountantsregister te laten beheren door Nivra, NOvAA of OvRAN afzonderlijk voor hun eigen leden, hoeft de wetgeving inzake Nivra en NOvAA sec niet te veranderen tenzij deze organisaties dat zelf zouden willen. Een simpele Algemene Maatregel van Bestuur waarin OvRAN-leden worden toegelaten tot de wettelijke controle is voldoende.

Met deze simpele oplossing wordt de bestaande regelgeving EVRM-proof gemaakt. Het gat in de accountancy-regelgeving wordt gedicht op de wijze zoals in modernere regelgeving (Wet BIG) gebruikelijk.

Deze adviezen leggen bovendien de eindbeslissing in deze materie bij de markt en dus de klanten en werkgevers van accountants. Die zijn waarschijnlijk het best tot oordelen in staat.

Voor nadere inlichtingen en bronnen, gelieve contact op te nemen met:

Mr. Drs. C.B.A. Spil RMC
telefoon: 0411-641699
email: bestuur@OvRAN.nl
datum: 15 september 2008